

L'Arc Metropolità: La *nova* realitat territorial

Conferència d'Alcaldes de l'Arc Metropolità de Barcelona: Declaració de Martorell

Des de fa anys, el debat territorial català es mou entre dos tipus de reflexions que sovint es formulen en termes de concepcions contraposades. D'un cantó, el sistema de ciutats catalanes i la seva capacitat per resoldre les demandes derivades del model de desenvolupament. De l'altre, el fenomen metropolità de Barcelona i la seva capacitat d'expansió.

Fins avui, el grup de ciutats que, fa més de quatre anys, van constituir l'Arc Metropolità de Barcelona (Mataró, Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú), han vingut plantejant la necessitat d'obrir el debat a partir d'ampliar el coneixement respecte la realitat territorial, donar-lo a conèixer institucionalment als màxims nivells possibles i facilitar la participació. En definitiva, han definit les línies d'actuació bàsiques, han estudiat els elements fonamentals de la realitat territorial i han reivindicat la seva presència en termes de participació activa.

Durant els darrers mesos s'han dut a terme diversos treballs, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, que han premès abordar temes relatius a: La definició dels potencials de desenvolupament del conjunt de sistemes urbans de l'Arc. L'anàlisi territorial, estructural i de les infraestructures de tot l'àmbit i en relació al conjunt de la Regió metropolitana. Les condicions de l'espai lliure, les seves característiques i el seu valor estratègic. Les bases jurídiques per a l'actuació conjunta de les ciutats de l'Arc...

Ara, el grup de ciutats que van constituir l'Arc Metropolità de Barcelona, reconeixent que la realitat dels sistemes urbans és molt més amplia, han decidit fer extensiu aquest debat al conjunt de ciutats implicades en aquest àmbit i als municipis de les seves àrees d'influència, territorial i funcional; amb l'objectiu d'aportar arguments que els permetin participar en el debat sobre el futur de la regió metropolitana i, concretament, sobre el seu Pla territorial; actualment en fase de redacció. Es parteix de la consideració que només des de la reflexió conjunta i disposant de suficient informació i coneixement, serà possible plantejar una participació activa i cohesionada en el marc d'aquest transcendent debat territorial.

A partir dels resultats dels treballs realitzats fins ara, amb el coneixement de les dades obtingudes i prenent en consideració la posta en comú de les principals conclusions; es considera convenient, per afrontar el debat territorial, establir les següents bases:

- El projecte metropolità de les ciutats de l'Arc ha de ser complementari respecte el projecte de l'Àrea metropolitana de Barcelona, a la vegada que necessari per tal que aquest es pugui consolidar en totes les escales, facilitant l'equilibri territorial, la qualitat i un desenvolupament sostenible. La cooperació entre el conjunt de ciutats i les seves àrees d'influència ha de ser el millor instrument per garantir un desenvolupament metropolità eficient i equilibrat.

- Reconèixer Barcelona com el motor possible i necessari del projecte metropolità i, al seu voltant, la consolidació d'una xarxa de ciutats i de municipis, relacionats territorial i funcionalment, que permetin, al conjunt del sistema metropolità, assolir els reptes a l'escala internacional.
- Les infraestructures de la mobilitat, tant les viàries com les ferroviàries i la seva relació amb el transport públic, s'han de plantejar amb l'objectiu de cosir i estructurar el territori. No han de plantejar-se en funció, solament, de la seva capacitat per facilitar la connexió, punt a punt, entre els extrems del sistema per salvar la travessia de l'àrea central metropolitana i el seu índex de congestió.
- L'espai per a l'activitat econòmica (productiu i industrial) ha estat, i ha de seguir sent, un dels projectes més decisius en l'ordenació metropolitana. Les dimensions d'aquest espai superen àmpliament el marc local i, fins ara no ha gaudit l'augment de qualitat que si ha gaudit la ciutat residencial. El conjunt de ciutats i pobles de l'arc metropolità aporten equilibri entre la ciutat residencial i la ciutat industrial i productiva, a escala metropolitana i, sumant les seves aportacions i especialitzacions, s'han d'entendre i promoure com el gran Parc Tecnològic metropolità.
- Cal prendre en consideració el valor estratègic de l'espai natural i lliure en la consolidació del projecte metropolità. En l'àmbit de l'Arc metropolità s'ha de procurar atendre la demanda de creixement de forma compatible amb el manteniment i millora de l'espai lliure en clau de preservació dels seus valors productius, paisatgístics i culturals. Els models de desenvolupament fonamentats en la ciutat compacta, prioritzant la rehabilitació i la reforma dels teixits urbans existents, són els que han de garantir la viabilitat de l'aposta per a la preservació, millora i posta en valor de l'espai lliure.
- Les ciutats de l'Arc metropolità han diagnosticat un conjunt de necessitats que són comunes a totes elles i als conjunt de sistemes urbans de l'àmbit. Aquest caràcter comú i la dimensió i complexitat de les propostes, que se'n poden derivar, aconsellen avançar en el desenvolupament d'instruments per a l'actuació conjunta i articulada.
Al mateix temps, cal reclamar, de la nova organització territorial, una aposta decidida per un debat metropolità formulat a una escala global. Aquest debat metropolità ha de fugir de plantejaments, centrals o perifèrics, de caràcter sectorial, per evitar la consolidació d'una estructura metropolitana de diferents velocitats i amb marcats desequilibris competencials.